

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen lainsäädäntöön sekä eräihin muihin lakeihin tehtävistä muutoksista sote-uudistuksesta johtuen (Sote100) / Utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagstiftningen om social- och hälsovården och räddningsväsendet samt av vissa andra lagar med anledning av social- och hälsovårdsreformen

Kunnanhallitus / Kommunstyrelsen 16.02.2021 § 46
237/06.00/2021

Valmistelija / Beredare: Sosiaali- ja terveystoimen johtaja / social- och hälsovårdsdirektör Leena Kokko, leena.kokko(at)sipoo.fi

Sosiaali- ja terveystoimen ministeriö, sisäministeriö, oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, maa- ja metsätalousministeriö ja valtiovarainministeriö valmistelevat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen lainsäädäntöön sekä eräihin muihin lakeihin tehtäviä muutoksia hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevasta lainsäädännöstä (HE 241/2020 vp) johtuen.

Edellä mainitut ministeriöt pyytävät lausuntoa liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Lausunnot pyydetään toimittamaan 26.2.2021 klo 16.00 mennessä.

Vastaajalla on mahdollisuus antaa vapaamuotoisia kommentteja ja esittää yksilöityjä säädösmuutosehdotuksia esityksessä ehdotettaviin teknisiin muutoksiin ja Uudenmaan erillisratkaisua koskevaan täydennykseen. Vaihtoehtoisesti vastaaja voi vastata ainoastaan valitsemalla vaihtoehdon ”Lausunnon antajalla ei ole erityistä lausuttavaa esitysluonnoksesta.”

Pääministeri Marinin hallitus antoi 8.12.2020 esityksen eduskunnalle mm. hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uuden hallintotason, hyvinvointialueiden, perustamisen ja toiminnan kannalta keskeiset lait, joita ovat laki hyvinvointialueesta, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, laki pelastustoimen järjestämisestä, laki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla sekä niiden yhteinen voimaantulolaki, hyvinvointialueiden rahoituslaki sekä ehdotukset kuntien valtionosuutta koskevan lainsäädännön, verolainsäädännön, hyvinvointialueen henkilöstöä koskevan lainsäädännön sekä eräiden yleishallintoa koskevien lakien muuttamiseksi. Valtuusto antoi näihin lakeihin liittyvän lausunnon kokouksessaan 21.9.2020.

Valmistelussa mukana olevien hallinnonalojen lainsäädäntöä on tarpeen päivittää vastaamaan edellä mainittua sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusta.

Lausuntopyyynnön kohteena olevalla hallituksen esitysluonnoksella ehdotettaisiin tehtäväksi eri hallinnonalojen lainsäädäntöön hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistusta koskevasta lainsäädännöstä johtuvat tekniset muutokset.

Lisäksi tehtäisiin Uudenmaan erillisratkaisuun liittyvä tietojohdamista koskeva sisällöllinen täydennys. Näillä muutoksilla päivitetäisiin lainsäädäntö vastaamaan uutta rakenteellista toimintakenttää ja järjestämisvastuuta. Esityksen tavoitteena ei ole puuttua lainsäädäntöön sisällöllisesti edellä kuvattua Uudenmaan erillisratkaisua koskevaa täydennystä lukuun ottamatta.

Lausunnoksi esitetään seuraavaa:

Uudenmaan kunnat, Sipoon kunta mukaan lukien on ehdottanut ensisijaisesti kuntapohjaista mallia uudistukselle.

Kuntien ja kaupunkien näkökulma on jäänyt uudistuksen valmistelussa aivan liian vähälle huomiolle. Kuntia ei ole otettu aidosti mukaan valmisteluun.

Kunnan ja maakunnan väliseen yhteistyöhön ei esityksessä ole kiinnitetty riittävästi huomiota. Kunnilla on kuitenkin esim. hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä merkittävä rooli. Esitetyt keinot eivät riittävällä tavalla varmista sosiaali- ja terveystalveluiden ja kuntien vastuulle jäävien perustalveluiden välistä yhteistyötä.

Ehdotettu aikataulu on liian kireä varsinkin Uudellamaalla, jossa lähtötilanne on hajanainen. Koronakriisi ja sen myötä muuttunut ja epävarmaksi käynyt toimintaympäristö on luonut uuden merkittävän riskin valmistelusta vastaavien kuormittumiselle ja kuntien talouksille toimeenpanna uudistus suunnitellussa aikataulussa. On kyseenalaista, että hyvän toimeenpanon edellyttämä huolellinen valmistelu ja vaikutusten arviointi pystytään tekemään esitetyssä aikataulussa.

Kunnallisveroa siirretään maakuntien rahoitukseen alentamalla kuntien tuloveroprosentteja tasasuuruiseksi. Tasasuuruiseksi alentamisella, hyvin ja kustannustehokkaasti sosiaali- ja terveystalvelunsa hoitaneet kunnat häviävät taloudellisesti. Tuloveroprosentteja tulisi vähentää todellisten sote-kustannusten perusteella. *Kunnallisalan kehittämssäätiön laskelmien perusteella veroprosentin nousupaine Sipoossa vuosina 2021-2025 on 1,3 % soten toteutuessa suunnitellusti.*

Omaisuuksjärjestelyt on toteutettava siten, että kunnat saavat siirtyvästä omaisuudesta käypään arvoon perusturvan täyden korvauksen perustalvaliokunnan edellyttämällä tavalla.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen valmisteluun osoitettavat resurssit edellyttävät merkittäviä henkilöstöpanostuksia alueen kunnilta. Rakennehankkeen rahoitus päättyy kuitenkin vuoden 2021 lopussa vaikka valmistelu jatkuu. Vuoden 2022 osalta kunta edellyttää, että hyvinvointialueen valmistelusta aiheutuvat kustannukset valtio korvaa kunnille täysimääräisesti.

Yhdenkään kunnan talouden tasapaino ei saa heiketä uudistuksen seurauksena.

Esittelijä / Föredragande Kunnanjohtaja / Kommundirektör Grannas Mikael

Ehdotus / Förslag Kunnanhallitus päättää antaa valmistelutekstin (yllä) mukaisen lausunnon.

Kommunstyrelsen beslutar ge ett utlåtande i enlighet med beredningstexten ovan.

Käsittely / Behandling	Esittelijä muutti ehdotustaan lisäämällä lausuntoon yllä kursivilla merkityt tekstit.
Päätös / Beslut	Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun ehdotuksen. Kommunstyrelsen godkände enhälligt föredragandens ändrade förslag.